

Spånga 2012-06-07

Landsbygdsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Betr. Djurskyddsutredningen betänkande – Ny Djurskyddslag (SOU 2011:75)

Svenska Kennelklubben (SKK) får härmed lämna sitt remissyttrande över Djurskyddsutredningen.

SKK vill inledningsvis lyfta fram två viktiga principiella synpunkter som vi anser inte blivit tillräckligt säkerställda i förslagen till ny lagtext.

Förslaget till ny Djurskyddslag bygger på principen att den huvudsakliga konkretiseringen av lagen delegeras till Jordbruksverket. Vidare ska föreskrifter som utfärdas med stöd av lagen baseras på vetenskap och beprövad erfarenhet. Utredaren argumenterar även på ett flertal platser i texten för behovet av ett nära samarbete med de olika branschorganisationer som finns. Genom en lagreglerad skyldighet att ha ett samråd med branschrådet kan samhället på ett naturligt och enkelt sätt få de erfarenheter och kunskaper på såväl nationell som internationell nivå som de flesta branschorganisationer har.

SKK:s erfarenhet av samarbete med Jordbruksverket, tidigare Djurskyddsmyndigheten respektive Lantbruksstyrelsen är att denna samverkan många gånger har fungerat mindre bra, bl.a. har synpunkter som kan hänföras till beprövad erfarenhet negligerats helt. För att säkerställa att ansvarig myndighet verkligen genomför branschråd menar SKK att detta behöver framgå tydligt i själva lagtexten, se 1 kap 2 §.

Den andra principiella synpunkten gäller behovet av att använda hundar som hjälp till oss människor i sammanhang där vi medvetet utsätter hunden för en viss risk. Detta gäller framför allt hundar som hjälper oss i viktiga samhällsarbeten t.ex. att förvalta vildsvinsstammen, kontrollera smittspridning genom grytjakt, fungera som polishundar eller räddningshundar. Hundar som ska användas i sådana sammanhang måste få

adekvat träning för att inte utsättas för onödiga risker. Vi måste också under kontrollerade former säkerställa så långt som möjligt att hunden är lämplig för sin uppgift och fungerar i det syfte vi vill använda den till. Detta behov blir väldigt tydligt när vi t.ex. önskar få träna och prova våra hundar inför jakt på djur som är livsfarliga att möta för en otränad hund. Detta innebär att vi föreslår att förslaget till lagtext justeras med innebörden att träning och prövning av djur som ska utföra dessa uppgifter ska vara tillåten, se 4 kap 3 §.

SKK lämnar synpunkter på följande delar av föreslagen lagtext:

Kap 1 § 2

Kap 2 § 2

Kap 3 § 6, 9, 11, 12, 13, 14

Kap 4 § 3, 4, 5

Kap 5 § 2

Kap 7 § 1, 6

Kap 11 § 1-3, 4- 7, 10

Kap 12 § 2,9

Kommentarer i detalj:

Kapitel ett

2 § Bestämmelser som bygger på denna lag ska baseras på vetenskap och beprövad erfarenhet.

Förslag till ny lagtext: *2 § Bestämmelser som bygger på denna lag ska baseras på vetenskap och beprövad erfarenhet. **Branschråd medverkar till att beprövad erfarenhet beaktas.***

Branschråd

SKK tillstyrker paragrafens syfte och utredarens förslag att alla föreskrifter ska vara baserade på vetenskap och beprövad erfarenhet och att förändringsarbetet ska ske i samråd med bransch- och intresseorganisationer. Vi förordar dock att skrivningen ändras till förslaget enligt ovan. Ändringen motiveras av att SKK finner det mycket viktigt att det framgår tydligt av lagtexten att samråd ska ske i form av ett branschråd där myndigheterna och aktuella bransch- och intresseorganisationer ingår.

SKK har tidigare erfarenheter av att det snabbt kommit nya föreskrifter från ansvariga myndigheter som inte förankrats med branschen och som inte heller har fungerat på ett bra sätt i genomförandedelen. SKK ser det som ytterst viktigt att föreskrifterna grundas på vetenskap och att ett vetenskapligt råd, där såväl forskare från SLU som sakkunniga från SKK deltar i arbetet, samt givetvis att förändringsarbetet sker i samarbete med övriga bransch- och intresseorganisationer.

SKK ser gärna att det tydligt framgår av förarbetena till den nya lagstiftningen att det krävs dialog mellan myndigheterna och branschorganisationerna. Ansvaret ska enligt utredaren vila på alla inblandade parter. SKK:s erfarenhet har delvis varit att våra åsikter har efterfrågats med kort svarstid eller att vi blivit meddelade först när beslut redan har tagits. Ett väl sammansatt branschråd som tillfrågas inför förändringar minskar risken för att de senaste årens händelser upprepas. Några exempel på händelser från de senaste åren som kunnat undvikas om myndigheterna inhämtat information från och rådgjort med branschen:

Jordbruksverket har på eget initiativ infört en ny version av föreskriften om Träning och tävling med djur med en betydande skärpning gällande kravet på tävlingsveterinärs närvaro vid till exempel nationella och internationella mästerskap samt vallhundsprov. Detta trots att tävlingsdjursutredningen *Bättre djurskydd – mindre krångel (SOU 2007:86)* påvisade att inget behov av ytterligare djurskyddsförhöjande åtgärder gällande hund på träning och tävling fanns. I efterhand kan man från såväl jordbruksverkets som berörda veterinärs sida konstatera att ett mästerskap i hundbranschen i många fall innebär att endast en handfull hundar deltar och att det i flera fall är både praktiskt omöjligt och irrelevant att besiktiga provområdet (exempelvis vid jaktprov med drivande hund). I två fall (räddningshundar och patrullhundar) har kammarätten bifallit överklaganden om dispens från kravet på veterinär närvaro som jordbruksverket tidigare avslagit. Trots detta har Jordbruksverket återigen år 2012 avslagit en dispensansökan, avseende veterinär närvaro, för SM för räddningshundar. Hade branschen tillfrågats om vad mästerskap i de olika disciplinerna innebär innan kravet på veterinär närvaro infördes, hade man redan innan införandet kunnat dra dessa slutsatser utan att skapa onödiga kostnader och misstro mot berörd myndighet.

I föreskriften har en skrivning om doping gällande hund införts utan samråd med berörda organisationer och med mycket kort framförhållning, vilket har resulterat i en mycket krånglig hantering av dispenser där djurägaren i många fall behöver söka dispens både hos Jordbruksverket och SKK för att kunna delta i tävling eller prov. SKK har tillsammans med Svenska draghundssportförbundet och Svenska Hundkapplöpningssportens Centralförbund sedan länge ett dopingreglemente med utrymme för dispensgivning. Regelverket är väl inarbetat och stickprovskontroller genomförs för att säkerställa att den följs. Jordbruksverket och SKK gör delvis olika bedömningar av dispenser, där SKK ofta är strängare. Detta då SKK utöver dopningseffekten även tar hänsyn till djurskyddsaspekten av att en hund med en specifik diagnos deltar i aktuellt prov/tävling. Detta gör att det nytillkomna kravet på dispens även från Jordbruksverket ofta upplevs som onödigt och krångligt av djurägarna utan att det tillför något ur djurskyddssynpunkt.

Kapitel två

2 § Djurägaren eller den som på annat sätt tar hand om djuret ska ha tillräcklig kompetens.

Den som yrkesmässigt eller i större omfattning håller eller hanterar djur ska ha lämplig utbildning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om krav på kompetens och utbildning, samt undantag från kravet på utbildning för den som håller eller hanterar djur.

Utbildning

SKK ställer sig tveksam till en lagstiftning om obligatorisk utbildning av uppfödare med anledning av att hunduppfödning i Sverige i princip helt baseras på hobbyverksamhet. SKK som organisation anser det vara av yttersta vikt att hunduppfödningen kan fortsätta med denna inriktning då exemplen från andra länder med en mera storskalig uppfödning av hundar förskräcker.

Utredaren finner att högre krav bör ställas på hunduppfödarna och att ett utbildningskrav på uppfödarna är en väg att gå. Vad utbildningen bör innehålla uppdras åt Jordbruksverket att undersöka och föreskriva om. SKK ser här ett antal problem och frågeställningar som måste lösas innan det går att lagstifta om ett utbildningskrav. Vad kommer att avses med yrkesmässig och med större omfattning? Vilka kommer att omfattas av krav på kompetens och utbildning? Vad kommer denna utbildning att innehålla? Hur ska den administreras? Hur ska urvalet ske? Hur omfattande och hur kostsam kommer den att bli?

SKK:s medlemmar och uppfödare ses som näringsidkare när de säljer hund till privatperson/konsument, därav konsumentköplagens tillämplighet. Vad gäller Skatteverkets syn på hunduppfödarna anses de allt som oftast sakna vinstsyfte och nekas, om de ansöker, momsregistrering. SKK värnar om våra svenska uppfödare som vi anser bedriver en hobbyverksamhet och som, förutom i några få fall, således inte bedriver en yrkesmässig eller omfattande uppfödning.

För det första bör en uppfödare definieras, när och hur blir man uppfödare? Lagstiftaren kan knappast utgå ifrån SKK:s medlemsregister. SKK ser också en svårighet i att nå alla de som står utanför SKK:s organisation, det är inte rimligt att medlemmar som tar ansvar och organiserar sig ska drabbas hårdare än de som föder upp betydligt fler kullar men av blandras och utan att vara engagerade i vår organisation. Hur ska uppföljning ske och vilken kan påföljden bli om en uppfödare ignorerar kravet på utbildning? Det återstår att utreda hur man ska nå dessa personer och absolut viktigast är att likabehandlingsprincipen ska gälla, återigen ska inte SKK:s medlemmar hamna i ett sämre läge än övriga uppfödare av hund, katt etc.

Om utbildningskrav införs

Väljer regeringen att ändå införa en sådan lagstiftning är SKK dock villiga att åta sig uppdraget avseende hunduppfödare. SKK har stor erfarenhet av att arrangera utbildningar för uppfödare och en stor kunskap inom avel och uppfödning. SKK har också tillgång till ett brett nätverk av forskare och experter i Sverige och internationellt. Detta gör SKK-organisationen lämplig att ta fram en grundutbildning som kan uppfylla eventuella framtida lagstadgade krav och som är anpassad för alla som föder upp en valpkull (rashundar såväl som

blandrasvalpar). Därutöver kan SKK också erbjuda uppfödare en kvalificerad utbildning, som är mer inriktad på ett rasspecifikt avelsarbete än på uppfödning.

Kapitel tre

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får utöver vad som följer av 3-5 § meddela föreskrifter om

- 1. hur djur ska hållas och skötas,*
- 2. villkor för eller förbud mot viss djurhållning,*
- 3. försäljning eller annan överlåtelse av djur,*
- 4. utfordring och vattning av djur*
- 5. tillsyn av djur och undantag från kravet på daglig tillsyn,*
- 6. undantag från kravet på att djur ska hållas lösgående, och*
- 7. villkor för hur djur får hållas tillfälligtvis bundna och tillfälligtvis fixerade*

SKK ställer sig bakom förslaget men vill betona vikten av att informationen blir nyanserad samt att utarbetandet av föreskrifterna utformas i nära samarbete med branschorganisationerna, se kap 1 § 2.

9 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får utöver vad som följer av 7-8 § meddela föreskrifter

- 1. utformningen och storleken på stall och andra förvaringsutrymmen inklusive hagar och hägn för djur,*
- 2. inredning och utrustning i stall och förvaringsutrymmen inklusive hagar och hägn,*
- 3. det klimat, och de ljus- och ljudnivåer som djur ska hållas i, och*
- 4. villkor för och undantag från kravet på dagsljus*

Förslag till ny lagtext: *9 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får utöver vad som följer av 7-8 § meddela föreskrifter om*

- 1. utformningen och storleken på stall och andra förvaringsutrymmen inklusive hagar och hägn för djur,*
- 2. inredning och utrustning i stall och förvaringsutrymmen inklusive hagar och hägn,*
- 3. det klimat, och de ljus- och ljudnivåer som djur ska hållas i, och*
- 4. villkor för kravet på dagsljus (justerad text),**
- 5. undantag från föreskrifter meddelade i enlighet med 9 §. (förslag till ny punkt)*

Svenska Kennelklubben anser i likhet med utredaren att utformning, inredning, ljus och ljud är viktiga att ta hänsyn till men att man i sammanhanget även måste kunna se till helheten och därmed kunna meddela undantag från någon del om samtliga andra delar är uppfyllda men det saknas någon centimeter etc. För närvarande är det för stort fokus på måttangivelser och för lite fokus på den aktuella djurhållningen som i allt övrigt kanske är långt över medel, en helhetsbedömning är något som SKK länge efterfrågat och vi ser att detta är ett stort steg i rätt riktning som förhoppningsvis ökar våra medlemmars förtroende för lagstiftaren och för lagstiftarens representanter (djurskyddsinspektörerna).

Även vad gäller denna paragraf vill SKK peka på vikten av att föreskrifterna utformas i nära samarbete med branschorganisationerna, se kap 1 § 2.

11 § Endast djur av viltarter får sättas ut i naturen. Utsättning av viltarter får endast ske om det finns, eller har skapats goda levnadsbetingelser för djuren.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om villkor för och förbud mot utsättning av djur.

SKK stödjer denna skrivning. Den stämmer väl överens med de policydokument som SKK tillämpar.

”SKK:s riktlinjer och råd för utsättning av fågel inför jaktprov och träning med apportrande-, stående- och stötande fågelhundar samt bestämmelser om särskild apportör vid jaktprov” samt av SKK, Svenska Jägareförbundet, Sveriges Jordägareförbund, Sveriges Yrkesjägarförbund och Lantbrukarnas Riksförbund gemensamt utarbetade ”Riktlinjer för uppfödning, utsättning och jakt på utsatt fågel”.

12 § Djur får inte agas, skadas eller överansträngas. Utrustning som används till djur får inte förorsaka djuren lidande eller skada dem fysiskt eller psykiskt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om,

1. utformning och användning av utrustning som används på djur, och
2. undantag från förbudet att använda utrustning som orsakar lidande eller skada.

SKK stödjer denna skrivning. Den stämmer väl överens med den ”Dressyrpolicy” som SKK tillämpat sedan 1997.

13 § Det är förbjudet att ha sexuellt umgänge med eller utföra andra sexuella handlingar mot djur.

Med sexuell handling avses inte handling som utförs av veterinärmedicinska skäl eller i samband med avel.

Förslag till ny lagtext: 13 § Det är förbjudet att ha sexuellt umgänge med eller utföra andra sexuella handlingar mot djur.

Det är även förbjudet att utnyttja djur för sexuell posering samt att skildra, sprida, överlåta, upplåta, förevisa eller på annat sätt göra en sådan bild eller ljudupptagning av sexuellt umgänge med djur tillgänglig för någon annan. Det är även förbjudet att förvärva eller bjuda ut en sådan bild eller ljudupptagning av sexuellt umgänge med djur samt att förmedla kontakt mellan säljare och köpare av sådana bilder/ljudupptagningar samt att inneha sådan bild eller ljudupptagning.

Med sexuell handling avses inte handling som utförs av veterinärmedicinska skäl eller i samband med avel.

SKK har länge fått stå till svars internationellt för Sveriges avsaknad av lagstiftning vad avser sexuella handlingar mot djur. SKK ser därför fram emot att det äntligen införs ett förbud mot sexuellt umgänge med djur samt andra sexuella handlingar mot djur. Då Sverige av många andra länder ses som ett föregångsland vad avser djurskydd och djurvälstånd har avsaknaden av ett dylikt förbud varit extra svårt att försvara i både nationella och internationella sammanhang. SKK anser dock att utredarens förslag inte är tillräckligt utan att det i samband med att sexuella handlingar mot djur straffbeläggs även bör bli förbjudet att sprida djurpornografiska bilder och ljudupptagningar. Det skulle innebära att Sverige även fortsättningsvis är ett föregångsland vad gäller djurens välfärd.

14 § Avel med sådan inriktning att den kan medföra lidande för moderdjur eller avkomma är förbjuden.

Djur ska avlas på ett sådant sätt att de naturligt kan föda fram sin avkomma. Avel ska ha sådan inriktning att den ger avkomman normala kroppsfunktioner såsom att kunna andas och röra sig obehindrat och kunna använda sina sinnen utan att det medför lidande.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om villkor för avel och undantag från förbudet mot avel som kan medföra lidande eller påverka djurens naturliga beteenden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om rapporteringsplikt för veterinärer gällande defekter eller andra komplikationer orsakade av avel.

SKK tillstyrker utredarens förslag om att bestämmelser gällande förbud mot att bedriva avel som medför lidande flyttas från djurskyddsförordningen till en egen paragraf i djurskyddslagen. SKK har inget att invända mot paragrafens utformning, men önskar framföra ett antal förslag och förtydliganden med utgångspunkt i utredningens förslag:

Djurskyddsföreskrifter

SKK stödjer utredarens förslag om att *djurskyddsföreskrifterna på området ses över och görs tydliga nog för kontroll.*

SKK önskar bistå Jordbruksverket i denna översyn. SKK anser att det är viktigt att lagstiftningen är tydlig och att detaljerna utformas av branschen exempelvis i form av Rasspecifika Avelsstrategier (RAS), Särskilda Rasspecifika Domaranvisningar (SRD), m.m. som utredningen redovisar på sidorna 559 - 561. Erfarenheterna av nu gällande föreskrifter visar på hur otydliga föreskrifter lämnar fältet öppet för så skilda tolkningar av länsstyrelserna att avelsarbetet styrs av var i landet uppfödaren är bosatt.

Avelsindex

Utredaren föreslår att avelsindex ska användas samt att egenskaper som möjliggör för hunden att utöva normala beteenden, röra sig, andas normalt osv. prioriteras (s 591).

Avelsindex används redan i dag inom SKK-organisationen för vissa egenskaper. Att skatta ett totalt avelsindex där alla önskade egenskaper ingår är dock inte praktiskt möjligt av flera skäl. Dels förutsätter det bl.a. att alla egenskaper finns registrerade på ett enhetligt, tillförlitligt och tillgängligt sätt, men också att olika hälsoaspekter liksom mentala och exteriöra kvaliteter kan ställas mot varandra och per definition viktas. Avelsmålen för hund är komplexa och ofta mer subjektiva jämfört med t.ex. avelsmål för lantbrukets djur.

I stället anser SKK att den önskade utvecklingen kan erhållas genom att SKK-organisationen tillåts arbeta vidare enligt de strategier som utredaren redovisar på sidorna 559 -561 samtidigt som vidareutveckling sker av de verktyg som där omnämns (RAS, SRD, exteriördomarutbildning, utbildning av avelsfunktionärer och uppfödare, index för vissa egenskaper, tillämpning av DNA-tester mm).

Maximal inavelsprocent och antal avkommor

Utredaren anser att en maximalt tillåten inavelsprocent och maximalt antal avkommor för enstaka avelsdjur bör införas (sid. 591).

Inavelsprocent

SKK anser att en stor kunskapsökning har skett inom området under de senaste årtiondena. Uppfödarna är idag väl medvetna om vikten av att sträva mot en låg inavelsgrad. Inavelsgraden för varje kull och möjlighet att på förhand beräkna inavelsgraden för en planerad kull, finns lätt tillgänglig genom SKK:s onlinetjänster Avelsdata och Hunddata för såväl uppfödare som valpköpare och allmänhet. Inavelsutvecklingen i rasen ingår som en del i RAS och synliggörs därigenom. Med ovanstående i beaktande anser inte SKK att hög inavelsgrad är ett problem inom hundaveln i Sverige i dag.

En maximalt tillåten inavelsgrad i lagstiftningen tror vi däremot kan leda till en ogynnsam utveckling då den riskerar att signalera en acceptans för inavelsgrader som ligger strax under maxgränsen istället för att stödja den strävan mot allt lägre inavelsgrad som redan finns inom många raser.

Inavelsgraden är dessutom avhängig av hur fullständig härstamningsinformation är och på hur många generationer beräkningen baseras. Ett faktum som vid en lagstiftning skulle ge en falsk bild och gynna avel med hundar som har okänd härstamning.

Maximalt antal avkommor för enstaka avelsdjur

Vi stödjer grundtanken men ser stora praktiska hinder. I SKK:s registreringsregler finns begränsningar av antal avkommor för enskilda avelsdjur i några raser och flera rasklubbar har egna rekommendationer, vilka framgår av RAS. Att införa en generell maxgräns vore dock olyckligt. Det är stor skillnad i numerär och avelsbas mellan olika raser, vilket gör att gränsen för vad som är rimligt eller acceptabelt måste vara rasspecifik. Ett maximalt antal avkommor som ter sig orimligt litet i en

ras med flera tusen registrerade valpar per år, kan ändå vara alltför många för en ras med få årliga registreringar.

Extrem exteriör

SKK delar utredarens uppfattning om *att det är svårt att motivera ett totalförbud mot vissa raser eftersom det finns stor variation i t.ex. exteriör inom raserna* (sid. 590).

SKK ser positivt på att utredaren tar ställning mot förbud av vissa raser. Exteriördomare har till uppgift att bevara hundrasernas typiska särart men detta ska inte få ske på bekostnad av hundars hälsa genom överdrifter av exteriöra särdrag. Inom ramen för SKK:s omfattande arbete med SRD pågår sedan 2009 en kontinuerlig utvärdering av de bedömningar som görs av SKK:s auktoriserade exteriördomare.

Rapporteringsplikt för veterinärer

Utredaren föreslår dels att *en rapporteringsplikt för veterinärer införs gällande ärftliga defekter hos sällskapsdjur* (sid. 551) dels också att *veterinärer ska ha skyldighet att rapportera in olika ingrepp till Jordbruksverket som har samband med avelsdefekter* (sid. 589). Vidare föreslår utredaren att *Jordbruksverket ska tillhandahålla informationen till länsstyrelserna som ska använda det till riskvärdering i sin kontrollverksamhet inom avelsområdet* (sid. 589).

SKK ställer sig bakom ovanstående förslag. SKK föreslår att såväl veterinärmedicinsk och genetisk sakkunskap vid SLU som motsvarande kompetens inom SKK involveras i beredningen av föreslagen rapporteringsplikt. SKK förfogar redan idag över en omfattande registrering av uppgifter om hundar och därtill kopplade hälsodata. En samverkan mellan SKK och Jordbruksverket i denna fråga skulle också möjliggöra en ytterligare utveckling av skattning av avelsindex för egenskaper som genom rapporteringsplikten registreras.

En förutsättning för att den föreslagna registreringen ska utmynna i konkreta förbättringar av avelsarbetet är att SKK-organisationen och dess uppfödare får tillgång till registrerade uppgifter. Om uppgifterna inte blir tillgängliga för avelsarbetet inom SKK ställer vi oss högst tveksamma till värdet av att lagreglera denna skyldighet för veterinärerna.

Rollfördelning och samråd i avelsfrågor

Vi vill påtala vikten av att SKK även fortsättningsvis bereds goda möjligheter att leda utvecklingen av hundaveln i Sverige genom RAS, SRD etc. I ett internationellt perspektiv ligger SKK mycket långt fram i frågor som rör hundars hälsa och mentalitet. *Det samråd i förändringsarbetet mellan myndigheter och branschorganisationer* som utredningen förespråkar är en förutsättning för att Sverige ska fortsätta att vara ett föregångsland inom detta område.

I takt med att nya undersökningsmetoder och verktyg i avelsarbetet (t ex DNA-tester och avelsindex) utvecklas får vi en ökad kunskap om våra hundars hälsostatus och lämplighet för avel. Detta ger såväl uppfödare som valpköpare en

stor möjlighet att skaffa kunskap och ta väl underbyggda beslut. Det faktum att fler diagnoser kan fastställas idag än tidigare och att SKK registrerar diagnoserna, som därmed finns lättillgängliga för alla, får dock inte resultera i att hundar slås ut från aveln utan välgrundade skäl. Vi vill värna om den öppenhet som SKK står för där alla uppgifter redovisas offentligt. Om uppgifterna används på ett felaktigt sätt riskerar man att hundägare avstår från att rapportera uppgifter till SKK och att öppenheten därmed äventyras.

SKK anser att det är mycket viktigt med ett gott samarbete mellan Jordbruksverket, länsstyrelserna och SKK. För att avelsarbetet ska fungera är det nödvändigt att samma tolkning och tillämpning av lagstiftningen görs i hela landet. I dag skiljer sig tolkningen inom vissa områden kraftigt mellan olika län. Detta försvårar möjligheterna att bedriva ett konstruktivt avelsarbete med en gemensam målsättning och samsyn mellan uppfödare i hela landet.

SKK och myndigheterna har olika roller där SKK:s roll är att se till helheten i populationen/rasen. Vid avelsbeslut har SKK alltid att ta hänsyn både till den enskilda individen men också till rasen som helhet, nu och i kommande generationer. Detta innebär en avvägning mellan olika hälsoaspekter, mentalitet, exteriör, eventuella bruks/jaktegenskaper samt populationsstruktur och begränsning av inavelsökningen i populationen. Det är av största vikt att rollfördelningen är tydlig så att inte myndighetsbeslut som baserats på en enskild sjukdom/anomali leder till åtgärder som omöjliggör ett långsiktigt hållbart avelsarbete i den population som en ras utgör. SKK anser därmed inte att det är acceptabelt att åsidosätta djurskydd och välfärd för den enskilda individen. En avvägning mellan risken att ett enskilt djur utsätts för lidande och risken för framtida djurlidande på grund av problem orsakade av inavel eller felaktiga prioriteringar mellan olika problemområden i en population måste göras i varje enskilt fall.

Kapitel fyra

3 § *Djur får inte tränas för eller användas vid tävling eller prov på sådant sätt att de utsätts för lidande. Detsamma gäller vid ljud- och bildinspelning och vid föreställning eller annan förevisning som anordnas för allmänheten.*

Förslag till ny lagtext: *3 § Djur får inte tränas för eller användas vid tävling eller prov på sådant sätt att de utsätts för **otillbörligt** lidande. Detsamma gäller vid ljud- och bildinspelning och vid föreställning eller annan förevisning som anordnas för allmänheten.*

Hundar används på olika håll i samhället som hjälp till oss människor i sammanhang där vi medvetet utsätter hunden för en viss risk. Det kan röra sig om allt från att förvalta vildsvinsstammen, kontrollera smittspridning genom grytjakt till polishundar i tjänst eller hundar i äldreomsorgen. För att vi, under kontrollerade former, ska säkerställa att hunden fungerar i det syfte vi vill använda den till måste den tränas för sitt uppdrag.

Som framgår av nedanstående ingående redovisning av skälen till varför SKK anser att hundar behöver tränas för att kunna utföra sitt uppdrag som lämplig jakthund så kommer olika angelägna syften att ställas mot varandra. T.ex. sammanfattade Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA) 2004 resultatet av den senast genomförda forskningsstudien att grytanlagsprov inte var oförenliga med djurskyddslagen.

Grytprov och prov i hägn

Utredaren anser att förbud mot användning av grävling för träning av grythundar ska införas med hänvisning till att grävlingen utsätts för lidande enligt den av utredaren föreslagna definitionen att "med lidande avses i lagen såväl fysiskt som psykiskt lidande" och att med "psykiskt lidande avses t.ex. ångest och stark oro" (sid. 679). SKK anser inte att den nivå på lidande som en grävling kan utsättas för på ett enligt SKK regelverk genomfört grytanlagsprov står i proportion till den skada för samhällsnyttan som ett förbud skulle innebära i enlighet med nedanstående redogörelse.

Även för andra viltarter som hålls i hägn för träning och test av jakthundar finns det stora samhällsnyttiga vinster i att behålla dessa. Det gäller främst vildsvin och björn som kan ha stor negativ påverkan på samhället.

Användande av grävling vid grytanlagsprov

I utredningen föreslås att Jordbruksverket ska införa föreskrifter om förbud mot att använda grävling vid grytanlagsprov. SKK finner anledning att informera om historiken och bakgrunden till varför grytanlagsproven förekommer. Vi vill informera om vilken viktig samhällsfunktion dessa har, liksom hur proven ger oss möjlighet att upprätthålla en nödvändig beredskap ur smittskyddssynpunkt, samt leva upp till den jaktetik som är ett signum för Sverige.

Grytanlagsproven kom till åren efter andra världskriget. Orsaken till att SKK och jägarna införde denna provverksamhet var uteslutande på grund av att förbättra avelsarbetet. Uppfödare av grythundar fann att allt fler av hundarna visade alltför hög skärpa och både terriers och vissa taxar blev därigenom olämpliga för grytjakten ur funktionell mening. Detta innebar att en grytjakt, framförallt efter räv men även efter grävling, ofta slutade med att både hunden och bytesdjuret riskerade att bli svårt skadade eller i värsta fall att någon av dem blev dödade. Uppfödarna och jägarna insåg att detta var en ohållbar situation, framför allt ur ett jaktetiskt perspektiv.

Detta ledde till att man undersökte om denna problematiska situation även fanns i vår omvärld. Man fann då att likartade problem förekom i bland annat Tyskland, men också i våra nordiska grannländer. I Tyskland hade en verksamhet med anlagsprov i särskilda artificiella provgryt påbörjats. Efter att ha studerat den tyska modellen bildades Svenska Grythundklubben 1952 och tillsammans med sedan tidigare, inom SKK förekommande specialklubbarna Svenska Taxklubben (SvTK) och Svenska Terrierklubben (SvTeK), beslutades då att även i Sverige påbörja grytanlagsprov. Syftet med detta var uteslutande att exkludera överskarpa hundar, såväl från jakten som från aveln.

Till en början användes vildfångade rävar, eller rävar som inköpts från pälsfarmar. Dock fann man ganska omgående att många av dessa rävar visade ett alltför

nervöst beteende för att det skulle vara etiskt försvarbart, men också att detta beteende hos rävarna, inte var ändamålsenligt för att använda räv som provdjur. När man då undersökte alternativ fann man att grävlingen hade en helt annan mentalitet, inte minst för att de saknade mycket av det genetiskt inbyggda flyktbeteende som räven har. Därigenom beslutade SKK att använda grävling istället för räv vid anlagsproven, något som Sverige och SKK fortfarande är ensamt om.

I sammanhanget ska även nämnas att vid denna tid så hade vi en mycket stor population av räv över hela landet. Räven är som bekant en stor predator på småvilt, såväl på hare som på markhäckande fågel. Räven är dessutom en stor predator på rådjursens kid. Rådjurspopulationen vid denna tid var betydligt mindre än dagens, men var på viss tillväxt, vilket de flesta naturintressen varmt välkomnade.

Grytanlagsproven hade framförallt till syfte att pröva lämpligheten hos så kallade *rävsprängare*, alltså hundar, som efter att den funnit räven i grytet på behörigt avstånd irriterade räven med tät skallgivning till att räven lämnade grytet och därigenom kunde skjutas. Grävlingar är därigenom inte det ideala provdjuret, men av djuretiska skäl beslutade SKK på eget initiativ, att använda grävling som provdjur. Orsaken till detta är att man därigenom kunde nå det viktigaste syftet med anlagsproven, nämligen att selektera bort de hundar som visade alltför *stor skärpa samt aggressivitet* och därför var direkt olämpliga både för jakt och för avel.

Vetenskapliga studier

Det har under åren gjorts ett flertal studier över grävlingars beteende och reaktioner i samband med grytanlagsprov.

Jordbruksverket fick 1991, av Jordbruksdepartementet, i uppdrag att utreda huruvida grytprovsvksamheten är förenlig med djurskyddslagens bestämmelser.

Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA) utredning, Dnr 125/92, låg till grund för Jordbruksverkets slutsatser. Denna utredning uttalade entydigt att verksamheten inte kunde betraktas som djurplågeri. I samband med sitt utlåtande pekade SVA på att bestämmelserna för grythundsprov borde omformuleras i vissa avseenden, så att risken för feltolkningar minimerades, vilket SKK också genomförde enligt SVA:s önskemål.

Jordbruksverket redovisade sitt uppdrag 1993-04-28 med följande slutsats:

Träning och prövning av grythundar är nödvändig innan de används i verklig jakt. Tränings- och provverksamheten kan inte anses som djurplågeri, varken för hundar eller för grävlingar. Verksamheten kan anses vara förenlig med djurskyddslagens bestämmelser om uppställda krav uppfylls av SKK.

Med anledning av Jordbruksverkets slutsats 1993-04-28 och SVA:s utredning. Dnr 125/92 hölls ett samrådsmöte på Jordbruksverket i maj 1995. Vid mötet deltog förutom Jordbruksverket, representanter från Naturvårdsverket, SVA, Svenska Jägareförbundet, Jägarnas Riksförbund samt SKK. Vid mötet enades parterna om att SKK skulle göra en revidering av gällande provbestämmelser. Detta gjordes och SKK sände de reviderade reglerna på remiss till Jordbruksverket, Naturvårdsverket samt SVA, vilka samtliga godkände

reglerna utan kommentarer. Reglerna fastställdes därefter att gälla från och med 1997-01-01.

Jordbruksverket är också bemyndigat, att i samråd med Naturvårdsverket, utfärda föreskrifter för hägn som används för att hålla grävling. Jordbruksverket beslutade i samband med ovanstående, efter samråd med Naturvårdsverket, att grävlingarna ska hållas i hägn som har samma storlek, utformning och konstruktion, som krävs i våra djurparker (600 kvadratmeter).

SKK beslutade självklart att samtliga grävlingshägn inom SKK:s verksamheter, skulle byggas om efter de föreskrifter som Jordbruksverket utfärdat, samt att auktorisera särskilda "grävlingfogdar", föra register och ID-märkning över befintliga grävlingar samt att stärka den veterinära tillsynen. Dessförinnan hade Jordbruksverket beslutat att endast grävling som var uppfödd i fångenskap fick användas i verksamheten. Detta beslut visade sig vara tillgodo för SKK:s verksamhet, då sådana grävlingar till viss del blir domesticerade och därigenom får ett betydligt lugnare beteende vid provsituationer.

SVA fick 2001-06-25 ytterligare ett uppdrag, från regeringen, som beslutat om en studie över grävlingars situation i samband med grytanlagsprov. Studien skulle omfatta såväl fysiologiska som etologiska bedömningar av grävlingens reaktion vid grytanlagsprov. Denna studie är den senaste som gjorts. *SKK kan konstatera* att utredaren, som har haft i uppdrag att utreda förslag till en ny Djurskyddslag, endast valt att införa *ett urklippt citat* från denna studie i sin utredning, varför SKK väljer att återge hela sammanfattningen av den gjorda studien, samt de yttrande som SVA gjorde efter det att studien redovisats;

Studien utfördes vid Kolmårdens Djurpark av Fil.dr. Karin Schüts och kom att benämnas som;

Fysiologiska reaktioner och beteende hos grävlingar i grytanlagsprov och i andra situationer

Sammanfattning Fil. Dr Karin Schüts, 2004-02-06

Grävlingarna i den aktuella studien reagerade på de flesta behandlingar med förändringar i hjärtfrekvens, kroppstemperatur, kortisolhalter och beteende. Grävlingarna visade tydliga beteendeförändringar i form av ökad aktivitet, som kan tolkas som ett mått på oro, och förhöjda kortisolhalter, som kan tyda på stressreaktioner efter konfrontationer med hundar i provgryt och efter att ha suttit i fälla (framförallt efter långa tider i fälla och efter en natt) jämfört med ostörda förhållanden. Efter nattvistelserna i fällan var grävlingarna också mer involverade i aggressiva interaktioner.

Vissa beteendeförändringar (tecken på oro eller icke-aggressivt socialt beteende) påvisades efter att grävlingarna blivit utestängda från bohyddorna dagtid, sett en hund passera hägnen eller blivit jagad av ställande hund ovan jord. Dessa förändringar observerades dock inte under alla observationsnätter efter behandlingen och inga skillnader i kortisolhalter påvisades.

När grävlingarna utsattes för hundar med olika grad av aggressivitet i provgrytet reagerade de med en ökning av inaktivitet, komfort- och sociala beteenden efter de lågt aggressiva hundarna och med en generell ökning i aktivitet efter de högt aggressiva hundarna. När grävlingarna blev utsatta för ett stimulerande intrång i reviret reagerade de med en ökning i aktivitet och utforskande beteenden, samt i frekvensen av komfort- och sociala beteenden under flera dygn efter behandlingen. Detta innebär att grävlingarna påverkades av det stimulerande intrånget i reviret under en längre tid. Inga skillnader i kortisolhalter påvisades dock efter dessa behandlingar jämfört med ostörda förhållanden.

Man kan sammanfatta resultaten med att grävlingarna uppvisade tydligare tecken på oro, ett mer aggressivt beteende och ett aktiverat fysiologiskt stressrespons efter situationer där belastningen på grävlingen var stor och där möjligheterna för djuret att kontrollera eller hantera situationen genom ett anpassat beteende var låga.

Efter relativt milda belastningar, där djurets möjligheter till ett anpassat beteende och kontroll var större, reagerade grävlingarna istället med en ökning i komfortbeteenden, inaktivitet och möjligen icke-aggressiva sociala beteenden, jämfört med ostörda förhållanden.

Den individuella variationen i respons i de olika delförsöken var dock stor och dessa skillnader måste vägas in i valet av grävling och hur de används i test och träning av grythundar.

SVA uttalade med anledning av studien, att resultatet av densamma visar på en stor individuell variation mellan de olika försöksdjuren, men att inget av de olika delförsöken medförde en sådan stressituation, att stressen blivit ofysiologisk, eller att allvarigare beteendeförändringar eller bestående fysiologiska förändringar uppstod.

SVA uttalade dock en reservation innebärande att om grytanlagsproven genomförs på annat sätt än vid studien, så fanns risker för att proven inte var förenliga med djurskyddslagen.

Slutligen pekade SVA på att vissa förändringar borde ske i verksamheten, för att hindra möjligheten till direktkontakt mellan provhund och grävling, för att därigenom förhindra traumatiska skador.

SVA sammanfattade att resultatet vid den studie som genomförts, att den visade att grytanlagsproven inte vara oförenliga med djurskyddslagen.

I sammanhanget ska påpekas att studien endast presenterade resultat för *Fysiologiska reaktioner och beteende hos grävlingar i grytanlagsprov och i andra situationer.*

Det måste dock beaktas att alla vilda djur uppvisar sådana reaktioner även i vilt tillstånd, oavsett om det rör störningar av artfränder vid till exempel markering, alternativt försvar av revir, vid kontakt med andra vilda djurarter, vid fodersök eller när människor, med eller utan hund, uppehåller sig ute i markerna.

Provbestämmelser

Med anledning av SVA:s yttrande, 2004-02-06, reviderade SKK provbestämmelserna för grythundsarbete för att gälla från och med 2005-05-04 och tillsvidare. Regelverket föreskriver numera att varje öppning till kitteln (200 mm) ska var avskärmd med galler. Vidare har kravet på register och ID-märkning över befintliga grävlingar och grävlingansvariga ytterligare skärpts, liksom att kraven på tillgång till veterinär samt att informationen till kommunala Miljö och hälsoskyddsnämnder om på vilken plats prov och träning bedrivs förbättrats.

Efter att ha använt denna "kittelkonstruktion" sedan 2008 har det inte förekommit några bitskador, varken hos grävling eller hos hund. Däremot har det visat sig i enstaka fall att överskarpa hundar fått tandskador, vilket resulterat i att från och med 2012-04-01 har gallerkonstruktionen ändrats så att avståndet mellan gallerstavarna är 10 - 15 mm, i stället för som tidigare 20 - 25 mm. Därigenom elimineras helt risken för tandskador på hundarna.

Därutöver har det genomförts två domarkonferenser, där såväl äldre som nyblivna domare informerats om bedömningsgrunden för när ett prov omedelbart ska avbrytas, i de fall en hund uppvisar *olämplig aggressivitet eller alltför hög skärpa*.

Domarna har genom sin gedigna utbildning och erfarenhet lärt sig att grävlingen har full kontroll över vilken typ av hund som kommer in i gången, om det är en hund som tar sig fram genom att visa balans reagerar grävlingen med stort lugn. Om det däremot är en hund med hög skärpa som släpps ner i provgrytet, så höjer grävlingen sin beredskap på ett märkbart sätt. Därigenom får domaren en tidig signal om att det kan röra sig om en överskarp hund och är därmed förberedd på att stänga öppningen mellan grävling och hund. I de fall en hund visar alltför stor aggressivitet och skärpa avbryts provet omedelbart. En sådan hund underkänns obönhörligen med ett diskvalificerande betyg. Om en hund visar sådant beteende vid ytterligare ett prov utestängs den helt från att delta i fler prov.

Den bakomliggande orsaken till att SKK anser att grytanlagsproven är absolut nödvändiga, inte minst ur ett samhällsperspektiv.

Grythundar används för jakt, skyddsjakt och eftersök på räv, grävling, mårddhund samt numera även på *tvättbjörn*.

Därutöver kräver vår jaktlagstiftning och vårt etiska förhållningssätt, att eftersök ska göras även på rävar, grävlingar eller mårddhundar som skadats i trafiken eller vid jakt. I ett sådant sammanhang finns inga andra hundar att tillgå än grythundar.

I Sverige finns ett flertal vilda djurarter som lever i gryt och som orsakar samhället skador och smittskyddsproblem, vilka i sin tur genererar betydande kostnader.

De nordiska regeringarna, med stöd av EU, avsätter till exempel under 2010-2013, totalt 50 miljoner kronor för att försöka utrota mårddhunden, vilket är ett grytlelevande djur. budgetpropositionen 2012 avsätts 3 miljoner för att öka övervakningen av rävstammen i Sverige med anledning av att rävens

dvärgbandmask påträffats i landet. De senaste åren har även en viss ökning av tvättbjörnspopulationen kunnat konstateras.

Mårdhunden och tvättbjörnen är arter som är helt oönskade i den svenska faunan, dels därför att de betraktas som främmande arter, dels därför att de är betydande värddjur för ett flertal oönskade virussjukdomar och parasiter, vilka utgör ett betydande hot, både mot våra tama och vilda djur och självfallet även mot människor.

I Finland utbröt till exempel 1987 en rabiesepidemi, ursprungligen orsakad av smittade mårdhundar, vilket naturligtvis hade sin orsak att även andra arter av grytlevande djur också smittades. Finska myndigheter har mer än en gång uttalat att spridningen av rabies aldrig kunnat hejdas utan väl fungerande grythundar.

En ytterligare riskfaktor för att få en etablerad rabiesepidemi i Sverige är att i takt med ett önskat utbyte av rovdjursstammarna med Ryssland, där rabies fortfarande har en omfattande spridning, ökar risken att det även till Sverige kommer rabiesinfekterade djur.

Ändamålet med grytanlagsprov

Denna verksamhet för grythundar har som enda syfte att kunna selektera bort *för skarpa/aggressiva* och därmed *helt olämpliga* hundar från grytjakt. Sådana hundar riskerar att skada både sig själva och/eller det vilt som går ner i gryt. Detta gäller oavsett om dessa djur är oskadade, skadade eller bär på en befarad smittsam sjukdom. Dessutom medger både grytanlagsproven och grytjaktproven nödvändiga avelsmässiga värderingar på hundars lämplighet för avel, särskilt med tanke på den viktiga samhällsfunktion som grythundar bevisligen har. Det ska också uppmärksammas att sedan decennier tillbaka, finns *inte* någon tävlingsverksamhet som rör grytprovsvksamheten.

Hundar, som visar en *uppenbar och obalanserad aggressivitet*, medför en avsevärd risk för skador, på såväl bytesdjur som hund. Om man till exempel använder en helt oprövad hund för att konstatera huruvida ett grytlevande djur är smittbärare eller inte, finns risken att en överskarp hund vid konfrontationen nere i grytet, dels kan få svåra skador eller dödas, dels kan det grytlevande djuret bli illa skadat eller dödat, vilket innebär att det inte förmår att lämna grytet. I det senare fallet omöjliggörs det att konstatera om det grytlevande djuret är smittbärare eller inte.

Jakt och eftersök på grytlevande djur måste bedrivas på ett så skonsamt sätt som möjligt, för både bytesdjur och hund. Risken för skador på såväl bytesdjur som hund minimeras genom våra grytanlagsprov.

Bedömningen fokuseras alltid på hundens lämplighet, vad gäller temperament samt arbetssätt för jakt/eftersök på räv och/eller grävling samt mårdhund. Hundar bör alltid provas med godkänt resultat på grytanlagsprov innan dess att jakt under jord sker. Resultaten från provverksamheten är vidare till ovärderlig hjälp i avelsarbetet, för att se till att vi i landet har ett tillräckligt stort antal hundar som har en förmåga att fungera som grythund. Man måste inse att ett mångårigt och framgångsrikt avelsarbete kan elimineras på bara några hundgenerationer.

Att inte kunna prova hundar vid grytanlagsprov med levande grävling och där själva provverksamheten sker utifrån ett mycket rigoröst regelverk för att förhindra att djuren skadar varandra är förödande för möjligheten att kunna utnyttja hundar i grytjakt. Domaren har under hela provets genomförande möjlighet att omedelbart avbryta provet i de fall hunden uppträder felaktigt. Den stress som kan uppkomma hos en grävling i samband med ett prov innebär inte med automatik att det behöver vara till skada för djuret. Den är heller inte större än den kontakt mellan hund och djuret i fråga som uppstår vid en praktisk jaktsituation.

Om verksamheten förbjuds kommer vi i landet relativt snabbt inte längre kunna använda utbildade hundar i arbetet med att på olika sätt begränsa de skador som grytlevande vilda djur orsakar samhället. En jägare ska vidta de åtgärder som behövs för att kunna spåra upp och avliva ett vilt som skadats vid jakt (Jaktlagen § 28).

Om otränade hundar då kommer att användas och där möjlighet att under kontrollerade former kunna pröva om de har de beteenden som behövs för att möta ett vilt djur i gryt saknas, kommer detta att ge upphov till betydande djurskyddsproblem med sådana skador på de involverade djuren som kunnat undvikas om hundens lämplighet prövats och hunden därigenom fått adekvat träning.

Sammanfattning.

- Regleringen om hur grävlingen ska hållas i hägn finns sedan lång tid tillbaka upptagna i föreskrifter. Verksamheten har vid flera tillfällen tidigare varit föremål för statlig prövning och vid varje tillfälle befunnits så viktig ur samhällssynpunkt att den har fått fortsätta. Härvid kan konstateras att grythundar är oersättliga både ur ett samhälls- och ett djuretiskperspektiv
- Av de vetenskapliga studier som genomförts påvisar ingen entydigt att grytanlagsproven kan betraktas ge någon otillbörlig påverkan på grävlingens välfärd.
- Grytanlagsproven har allt sedan de infördes betytt en betydligt mer etisk jakt, speciellt eftersom de selekterat bort direkt olämpliga hundar, samt varit vägledande för avelsarbetet. Detta gäller även för att kunna selektera bort de hundar som inte innehar det mod och den dådkraft som krävs för att de kan användas vid ett eventuellt eftersök i ett gryt.
- *Grythundar får under inga omständigheter visa ett beteende bestående av en uppenbar och obalanserad aggressivitet, utan arbetsättet måste vara klokt och balanserat*

Övriga vilda djurarter som hålls i hägn för träning och test av jakthundar

Utredningen föreslår vidare en översyn av andra föreskrifter som avser andra vilda djur. Främst avses då de hägn som idag används för att prova hundar på vildsvin och björn.

Vildsvin

Sedan vildsvinet som art återetablerat sig i Sverige har populationsökningen varit stadigt ökande sedan 1980- talet, för att in på 2000-talet ske explosionsartat.

Den, i det närmaste, ohämmade ökningen av stammen i Götaland och Svealand har medfört stora skador, framförallt inom lantbruket, men även hos ägare av villaträdgårdar och fritidshus.

Kraven på att skapa en viss kontroll genom förvaltningsplaner har medfört att Naturvårdsverket fått i uppdrag av regeringen att utarbeta sådana. Tidigt stod det klart för alla initierade, både myndigheter, lantbrukare och jägarorganisationer, att jakthundar var helt nödvändiga för att genomföra förvaltningsplaner värda namnet.

SKK har tidigt i sammanhanget informerat om att det inte någonstans i världen finns, i motsats till de flesta andra jaktformer, någon/några raser som speciellt avlats fram för vildsvinsjakt, utan hundarnas lämplighet styrs genom individuella egenskaper.

Detta faktum medförde att vissa omdömeslösa markägare och jaktutövare började anamma den jaktform som finns utbredd i övriga Europa, nämligen att man jagar med hundar i "pack", det vill säga att man släpper ett flertal hundar samtidigt, i vissa länder upp till 15 - 20 stycken hundar.

I takt med att kraven på att träna hundar inför denna absoluta avart av jakt, växte det tyvärr upp ett antal mycket olämpliga och oseriösa hägnanläggningar. Det direkt förkastliga med dessa anläggningar var att hägnen bland annat inte innehöll den biotop som vildsvin lever i och även om sådan biotop fanns till en början, så blev den snart nedsliten. Vidare innehöll hägnen vildsvin av helt olika storlek, ålder och kön, det har till och med uppdragats att det funnits både dräktiga suggor och små kultingar i sådana hägn.

Denna form av hundanvändning har SKK och Svenska Jägareförbundet kraftigt reagerat och agerat mot, särskilt eftersom den absolut inte ingår i den svenska jaktkulturen och dessutom överskrider samtliga tänkbara jaktetiska krav. Vildsvinet är som bekant en art som man fysiologiskt kan kalla en "medeldistansare", vilket betyder att det inte kan fly någon längre sträcka från ett "hundpack".

Det är också av helt avgörande grad, nödvändigt att selektera bort hundar som visar direkt olämplig *aggressivitet* mot vildsvinen, då sådant uppträdande nästan

alltid slutar med att något av djuren oftast blir svårt skadade, eller i värsta fall dödade.

Då vildsvin är en art som kan vara farliga både för hund och jägare diskuterade SKK och Svenska Jägareförbundet hur vi i Sverige skulle kunna möta kraven på en lämplig hundanvändning, inte minst genom att kunna selektera lämpliga från *olämpliga och aggressiva* hundar från jakten.

SKK började med att utforma jaktprov för *stötande och kortdrivande hundar* redan 2002. Dessa prov har sedan följts av prov för *ställande hundar* alltså hundar som arbetar precis som en älghund. Även prov för *drivande hundar* har tillkommit, dock ska uppmärksammas att vid dessa olika provformer får endast *en* hund släppas.

Samtidigt visste både SKK och Svenska Jägareförbundet att det krävs stor dådkraft och stort mod hos en hund som ska få ett vildsvin att lämna sin "lega". Vi ville heller under inga omständigheter använda hundar som hade sådan skärpa att det gick i närstrid med vildsvinet, en sådan situation leder oundvikligt till att antingen vildsvinet eller hunden blir allvarligt skadade och alltför ofta drabbas båda.

I de biotoper där vildsvin lever är det i stort sett omöjligt för både hundförare och eventuell domare att iaktta vad hunden gör och vilka egenskaper den använder.

Samtidigt som Naturvårdsverket fått regeringens uppdrag att utarbeta en förvaltningsplan för våra svenska vildsvin fick Svenska Jägareförbundet, inom sitt *Allmänna uppdrag*, att i samråd med SKK utforma förslag för en etiskt riktigare hundanvändning, så även vid vildsvinsjakt.

Dock fann SKK ett problem i vårt arbete med att utveckla lämpliga hundar. Det visade sig vara problem med att finna marker där vi var välkomna att arrangera jaktprov, eftersom markägarna/jakträttshavarna var osäkra på hur de hundar som skulle delta på proven, skulle komma att fungera och uppträda i samband med jakten.

SKK hade vid denna tid informerats om att det fanns en privat entreprenör i Östra Ryd, Östergötland, som byggt upp en anläggning av hög kvalitativ klass. Representanter för SKK:s Jakthundkommitté och Svenska Jägareförbundet beslutade att besöka anläggningen.

Anläggningen visade sig vara uppbyggd på helt andra grunder än de hägn vi tidigare stiftat bekantskap med. Här fanns två träningshägn med olika svårighetsgrad, areal och biotop/topografi. Det fanns gedigna foderhus i anslutning till varje hägn. Hägnets konstruktion var sådan att de var så rymningssäkra, som överhuvudtaget är möjligt.

Vildsvinen som användes var enbart galtar mellan 12 och 24 månader. Utöver detta fanns ett väl avskilt avelshägn samt ett lika avskilt galthägn, detta för att kunna byta ut vildsvin så fort de visade sig olämpliga, antingen genom att vissa djur började visa tendens till att bli gradvis domesticerade eller visade aggressivitet mot hundarna.

Efter detta besök inbjöd SKK och Svenska Jägareförbundet två representanter från Naturvårdsverket samt berörda specialklubbar inom SKK till en hearing, med målsättning att i detta hägn starta upp en av SKK och Svenska Jägareförbundet sanktionerad träningsverksamhet, samt på sikt utforma regler för ett anlagstest, vars resultat skulle registreras hos SKK. SKK ansåg även att detta skulle få en styrning mot etiskt prövade hundar, särskilt för den samhällsnytta som kontrollen av en alltmer växande vildsvinsstam kräver och därför beslutade SKK att även oregistrerade hundars (blandraser) resultat skulle registreras.

Med dessa förutsättningar förklarade entreprenören att han var beredd att bygga ut sin anläggning, vilket han idag också har gjort, så att den innefattar åtta tränings- och testhägn med olika areal, biotop och svårighetsgrad. Vidare finns två avelshägn, två galthägn samt ett speciellt hägn för gyltor. Till en början hade SKK och Svenska Jägareförbundet att i samråd kvalitetssäkra de hägnanläggningar som var godkända för att ett anlagstest skulle kunna registreras hos SKK.

Dock svarar numera SKK ensamt för kvalitetssäkringen av de hägn som är godkända för registrering av testresultat, med anledning av att Svenska Jägareförbundet hösten 2011 öppnade en likvärdig anläggning i Brösarp i Skåne.

SKK arbetar för närvarande med att stödja en etablering av ytterligare en anläggning i västra Götaland.

SKK anser att det står utom allt rimligt tvivel, att om vi i Sverige ska klara regeringens krav på en god etik vid hundanvändningen och att förvalta våra vildsvinsstammar krävs att tränings- och testverksamhet kan bedrivas i enlighet med de krav som SKK ställer.

Björn

Hägntest av hundar på björn är en verksamhet som SKK inte bedriver.

Dock finner SKK det utomordentligt viktigt att kommentera även denna testverksamhet av hundar.

Björntesternas huvudsakliga uppgift är att kontrollera hur en hund reagerar och uppträder vid en närkontakt med björn.

Den hundtyp som i de allra flesta fall kommer i närkontakt med björn är älghundar, oavsett om det sker vid jakt eller vid eftersök på ett skadat djur. Dessa hundars uppgift är då, i likhet med älgjakt, att *ställa* björnen så att jägaren kan komma i läge för att avlossa ett säkert skott. I sammanhanget bör nämnas att det är ytterst få, om ens någon hund som går till anfall mot en björn.

Däremot är det ytterst viktigt att ha kunskap om *hur* hunden reagerar vid närkontakt. Om det är så att hunden saknar den dådkraft och mod som krävs för att försöka *ställa* björnen kan en konfrontation bli ytterst allvarlig.

Om hunden saknar dessa egenskaper, resulterar det i många fall i att hunden söker skydd hos sin ägare. Det torde inte vara okänt att det är vid just sådana situationer som mycket allvarliga skador på människor uppstått. Vid några fall har det till och med hänt att hundägaren dödats av björnen.

Det är också viktigt att peka på att Rikspolisstyrelsen kräver speciellt utbildade eftersöksekipage vid eftersök på skadad björn. Härvid är det naturligtvis inte bara jägaren som ska vara utbildad, utan det är av lika stor vikt att hundens lämplighet för ändamålet är vidimerad.

Hare

Så kallade harhägn förekommer idag inte i SKK:s verksamhet. Historiskt sett så byggdes några enstaka sådana hägn för träning av *stövare* i mening att dessa skulle dresseras till att bli "rådjursrena".

Idag behövs inte längre sådana hägn i träningen av *stövare*, då decenniernas enträget och framgångsrikt avelsarbete, där endast dokumenterat "klövviltsrena" hundar använts i aveln har eliminerat detta behov. SKK känner idag inte till något harhägn som är i bruk.

Harhägnen hade till en början ytterligare ett syfte. Det var att försöka stärka populationen av skogshare, då den tyska fältharen mer eller mindre "slog ut populationerna av skogshare". Detta projekt visade sig omöjligt, varför vi idag i princip endast har skogshare i norra Värmland och norr om Dalälven.

Vildfågel i hägn för träning

Utredaren nämner även att träning av vilda fåglar i hägn inte skulle vara förenligt med djurskyddslagstiftningen.

SKK ställer sig bakom den skrivningen, om utredarens avsikt är att fågel som hålls i ett hägn, som inte medger att fåglarna helt fritt kan ut flyga ut ur ett stängslat område. Dock finns ingen sådan verksamhet inom SKK:s organisation.

Däremot kan det finnas privata entreprenörer som stängslat in markavschnitt, men då utan att området är försett med ett täckande nät/tak. Avsikten med en sådan anläggning är förmodligen att kunna träna hundar under den tid som inte är tillåten enligt *Lagen över tillsyn av hund och katt*. Inte heller någon sådan verksamhet finns inom SKK:s organisation.

En anläggning som skulle vara uppbyggd med täckande nät/tak skulle kräva så betydande investeringar, att dess nytta förmodligen aldrig skulle kunna motiveras. Såvitt SKK känner till finns heller inte någon sådan anläggning, varken i Sverige eller i något annat land.

4 § Ett djur som tränas för eller deltar i prov, eller tävling, får inte utsättas för dopning eller andra otillbörliga åtgärder som påverkar djurets prestationsförmåga eller temperament.

SKK har ingenting att invända mot denna skrivning men vill med kraft framhålla vikten av att all tillämpning gällande förbud mot doping på hund sker i nära samarbete med branschen. Gällande hund finns det ett etablerat organ i den Nationella Dopingkommissionen som består av representanter för SKK, Svenska Draghundsportförbundet och Svenska Hundkapplöpningssportens Centralförbund som har ett gemensamt nationellt dopingreglemente. Se även SKK:s kommentarer till kap 1 § 2.

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

- 1. hur djur får tränas för och användas vid tävling och prov,*
- 2. hur tävlingen och tävlingsverksamheten får genomföras,*
- 3. hur djur får användas i ljud- och bildinspelning och föreställning eller annan förevisning som anordnas för allmänheten,*
- 4. dopning och andra otillbörliga åtgärder,*
- 5. att den myndighet som regeringen bestämmer, genom en utsedd veterinär, ska närvara vid offentliga tävlingar med djur, och*
- 6. veterinärens ansvarsområde och arbetsuppgifter vid tävlingar.*
- 7. undantag från föreskrifter meddelade i enlighet med § 5 (ny punkt).***

Förslag till tillägg i § 5:

SKK finner starka skäl, som tidigare redovisats, att det finns en lagreglerad möjlighet för ansvarig myndighet att bevilja undantag från föreskrifter av olika skäl. Alternativet är sannolikt väldigt omfattande föreskrifter för att kunna täcka in alla olika förhållanden under vilka vi håller och tränar hundar och andra djur.

Även i denna paragraf vill SKK med kraft framhålla vikten av att utarbetande av föreskrifter om träning av djur m.m. som rör hund sker i nära samarbete med SKK och övriga organisationer som anordnar träning, prov och tävling för hund.

Kapitel fem

2 § Det är förbjudet att göra operativa ingrepp eller penetrera hud eller slemhinnor på djur i andra fall än när det är befogat av veterinärmedicinska skäl. Operativa ingrepp ska göras under bedövning. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om

- 1. villkor för och undantag från förbudet om operativa ingrepp och penetration av hud eller slemhinnor, och*
- 2. villkor för och undantag från kravet på bedövning vid operativa ingrepp.*

SKK bejakar förslaget men ser det nödvändigt att förtydliga att chipmärkning av djur får utföras av person som genomgått utbildning som är godkänd av

Jordbruksverket. SKK ser detta som en förutsättning om samhällets mål att genom lagstiftning säkerställa att hundar och katter i Sverige ska vara ID-märkta. Det årliga antalet nyfödda valpar och kattungar uppgår till minst 300 000 djur och ska detta lyckas gå att genomföra måste flera personer än enbart veterinär varje år användas för ID-märkning.

Kapitel sju

1 § Stall och andra förvaringsutrymmen för djur ska godkännas från djurskydds- och djurhälsosynpunkt (förprovning) om djuren hålls i yrkesmässig verksamhet eller i en verksamhet av större omfattning. Förprovning görs av den myndighet som regeringen bestämmer och den ska göras innan ett utrymme uppförs, byggs till, inreds, byggs om eller ändras på ett sätt som är av väsentlig betydelse från djurskydds- eller djurhälsosynpunkt. Detsamma gäller innan utrymmen som inte används för djurhållning tas i anspråk för djurhållning.

Ett utrymme som avses i första stycket ska därefter kontrolleras av den godkännande myndigheten innan det tas i bruk eller, om detta är mer lämpligt, snarast möjligen därefter.

Förslag till ny lagtext: *1 § Stall och andra förvaringsutrymmen för djur ska godkännas från djurskydds- och djurhälsosynpunkt (förprovning) om djuren hålls i yrkesmässig verksamhet eller i en verksamhet av större omfattning. **Sällskapsdjur omfattas inte av kravet på förprovning.** Förprovning görs av den myndighet som regeringen bestämmer och den ska göras innan ett utrymme uppförs, byggs till, inreds, byggs om eller ändras på ett sätt som är av väsentlig betydelse från djurskydds- eller djurhälsosynpunkt. Detsamma gäller innan utrymmen som inte används för djurhållning tas i anspråk för djurhållning.*

Ett utrymme som avses i första stycket ska därefter kontrolleras av den godkännande myndigheten innan det tas i bruk eller, om detta är mer lämpligt, snarast möjligen därefter.

För att förenkla och likrikta de krav som ställs på djurägare föreslår utredaren att de s.k. § 16-tillstånden tas bort och ersätts med lokalgodkännande och lagens generella krav på kompetens och utbildning. Vad som ska gälla för förprovningen för olika verksamheter och vad som avses med större omfattning anser utredaren att Jordbruksverket ska föreskriva om. SKK ser att det i nuläget är svårt att ta ställning till utredarens förslag eftersom SKK inte vet vad som kommer att ersätta dagens § 16-tillstånd. Dessa är relativt enkla och okomplicerade och SKK ser en fara i att utredarens förslag kommer att resultera i något stort, svårt och eventuellt även kostsamt för djurägarna. Vad kommer att avses med yrkesmässig verksamhet eller av större omfattning? Hur omfattande och hur kostsam kommer förprovningen att bli? Vem ska bekosta ansökan och eventuell syn på plats? Hur långa handläggningstider kan förväntas om tanken är att lokalerna ska godkännas före dess att de tas i bruk? SKK instämmer i det utredaren skriver om samhällsintresset av att minska djurlidande och kostnader som sjukdomar och smittor för med sig men har svårt att se att förprovningen skulle få någon större betydelse på eventuell smittspridning eller djurlidande, i vart fall vad avser

sällskapsdjur som SKK av den anledningen finner bör undantas från kravet på förprovning

6 § *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska ansvara för att ett för landet centralt register över katter och kattägare förs (kattregistret). Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får besluta att överlåta driften av registret till en annan myndighet eller till en organisation.*

Om det blir ett lagkrav att id-märka och registrera katter anser SKK att det bör ske genom en samverkan av redan befintliga register för att med större sannolikhet uppnå syftet med lagstiftningen. SKK föreslår, under förutsättning att ett lagkrav införs, att Jordbruksverket får i uppdrag att godkänna ett eller flera av de befintliga och väl fungerande kattregistren.

SKK uppskattar att upprättande av ett nytt register skulle medföra en kostnad på flera hundra miljoner kronor. Enligt den undersökning som SCB gjorde 2006 finns det ca 1,2 miljoner katter i de svenska hushållen. SKK:s register är omfattande och rymmer idag ca 650 000 katter. Cirka hälften av landets katter är alltså redan registrerade i befintliga register. Dessa skulle behöva registreras om i det nya registret, med stora kostnader för kattägarna som följd utan att dessa kostnader skulle motsvaras av ett bättre djurskydd.

SKK vill understryka att man befarar att syftet med en obligatorisk id-märkning och registrering av katt inte kommer att uppfyllas. Med erfarenhet av det cirka 12 år gamla statliga hundregistret kan vi konstatera att det centrala hundregistret inte uppfyllt sitt syfte att komma åt så kallade farliga hundar. Det statliga Hundregistret innehåller många avlidna hundar och många ägarbyten registreras inte. SKK uppskattar att det rör sig om cirka 25 % uppenbara fel av det här slaget. Vi uppskattar även att cirka 30 % av alla hundägare idag avstår från att registrera sig som ägare i det statliga registret.

SKK anser inte att lagstiftningens syfte ska vara ett självändamål för att ge länsstyrelsen rätt att besluta om att en icke ID-märkt och oregistrerad katt ska avlivas. Syftet ska istället vara att öka katternas status och välfärd.

Kapitel elva

1 § *Länsstyrelsen ska meddela förbud att ha hand om djur eller ett visst slag av djur (djurförbud) för den som*

- 1. inte följer ett beslut som en kontrollmyndighet har meddelat enligt 10 kap. 8 § och det är av väsentlig betydelse från djurskyddssynpunkt,*
- 2. allvarligt har försummat tillsynen eller vården av ett djur,*
- 3. har misshandlat ett djur,*
- 4. har dömts för djurplågeri enligt 16 kap. 13 § brottsbalken, eller för grovt brott enligt 12 kap., 2 § denna lag, om det är befogat från djurskyddssynpunkt, eller*
- 5. har dömts för brott enligt 12 kap., 1 eller 3 §, om det är befogat från djurskyddssynpunkt, eller*

6. *inte vidtar rättelse trots upprepade beslut enligt 10 kap. 8 § om det är befogat från djurskyddssynpunkt.*
Punkterna 4 och 5 tillämpas även i fråga om godkänt strafföreläggande och företagsbot.

2 § *Djurförbud ska inte meddelas, om det är sannolikt att ett upprepande inte kommer att inträffa. Länsstyrelsen ska efter ansökan av den som meddelats djurförbud upphäva förbudet om det inte längre behövs.*
Länsstyrelsen får ange vilka förutsättningar och vilken omfattning förbudet ska ha. Förbudet kan gälla för viss tid eller tills vidare.

3 § *Om den som meddelats djurförbud är ägare av djuret får länsstyrelsen ålägga honom eller henne att inom viss tid göra sig av med djuret.*

Djurförbud

Utredaren föreslår att den som har dömts för brott mot djurskyddslagen eller inte rättar sig efter upprepade förelägganden eller beslut av kontrollmyndigheten ska kunna meddelas djurförbud om det är *befogat* från djurskyddssynpunkt. Antalet förelägganden, förbud eller domar ska inte vara ensamt avgörande för om en person ska meddelas djurförbud utan det ska göras en helhetsbedömning utifrån om det är *befogat* från djurskyddssynpunkt. Djurförbud ska inte meddelas om länsstyrelsen bedömer att det är *sannolikt* att ett upprepande inte kommer att ske. *SKK vitsordar denna förändring som förhoppningsvis ger mer nyanserade och rättvist tillämpade djurförbud.*

Utredaren föreslår vidare att länsstyrelsen får befogenhet att meddela djurförbud under vissa förutsättningar, t ex partiella djurförbud där den som har meddelats djurförbud kan medges att under vissa villkor ha hand om djur, ex under överinseende av annan person. Utredaren föreslår även att länsstyrelsen ska kunna hålla djurägaren under uppsikt under en provotid i de fall där bristerna är mindre allvarliga.

SKK finner liksom utredaren att det är bra om djurförbuden föregås av en helhetsbedömning och att inte exempelvis ett antal åtgärdade förelägganden kan läggas till grund för ett djurförbud. SKK finner också att det är bra att det förtydligas att om det inte föreligger sannolikhet för upprepande ska inget djurförbud utfärdas. Utredaren förtydligar att ingripanden som görs måste stå i proportion till förseelsen och risken för att djur far illa. Djurförbuden bör grunda sig på förseelsens betydelse samt djurägarens lämplighet och ett djurförbud bör vara befogat ur djurskyddssynpunkt vilket bör framgå av lagtexten. SKK finner att utredarens förslag innebär klara förbättringar mot hur djurförbuden hanteras i dagsläget.

Vidare vitsordar SKK möjligheten för en person att under överinseende av annan person få handskas med djur eftersom ett djurförbud kan vara ett oerhört hårt slag för någon som av olika skäl inte klarat av att uppfylla sina skyldigheter som

djurägare, dock ser SKK vissa svårigheter med att följa upp ett sådant villkorat förbud. Det förutsätter att länsstyrelserna har resurser och möjligheter att följa upp att villkoren hela tiden är uppfyllda. Av utredningen framgår att många länsstyrelser inte gör några uppföljningar alls av sina djurförbud och kommer det därtill villkorade förbud att ta ställning till kan det ytterligare försvåra länsstyrelsernas arbete och någon annan del av arbetsuppgifterna kan bli lidande. Vad händer om någon har villkorat djurförbud och den personen som ska ha överinseende aldrig påträffas eller avhörts? Hur ofta ska återbesök och kontroller ske? Vad får detta för konsekvenser för övriga kontroller, riktade eller viktade? Det är viktigt att uppföljning sker i den omfattning som behövs för att inte allmänheten och övriga djurinnehavare ska tappa förtroendet för den rättstillämpning vi har.

4 § Länsstyrelsen ska besluta att ett djur ska tas om hand (omhändertagande) om

1. ett beslut som meddelats enligt 10 kap 8 § inte följs och det är befogat från djurskyddssynpunkt, eller
2. ett beslut om djurförbud inte följs.

Omhändertagandet ska verkställas av polismyndigheten.

5 § Länsstyrelsen eller polismyndigheten ska besluta att omedelbart ta hand om ett djur (omedelbart omhändertagande) om det är utsatt för lidande om

1. det bedöms utsiktslöst att djurlidandet blir avhjälpt, eller
2. det i övrigt bedöms nödvändigt från djurskyddssynpunkt.

Om beslutet har meddelats av polismyndigheten, ska beslutet underställas länsstyrelsen, som snarast ska avgöra om det ska fortsätta att gälla.

Omhändertagandet ska verkställas av polismyndigheten.

6 § Om det är sannolikt att ett djur är herrelöst ska länsstyrelsen eller polismyndigheten fatta beslut om omhändertagande. Om beslutet har meddelats av polismyndigheten, ska beslutet underställas länsstyrelsen, som snarast ska avgöra om det ska fortsätta att gälla. Länsstyrelsen ska så snart som möjligt underrätta djurets ägare om denne är känd.

Djuret tillfaller staten, om ägaren inte återtar djuret inom fem dagar från det att han eller hon underrättades om omhändertagandet eller, om ägaren inte är känd eller inte kan anträffas, inom tio dagar från det att länsstyrelsen fattade beslut om omhändertagandet.

Omhändertagandet ska verkställas av polismyndigheten.

7 § Polismyndigheten får, även om förutsättningarna enligt 5 § inte är uppfyllda, omedelbart omhänderta djur som hålls av någon som har djurförbud. Beslutet ska underställas länsstyrelsen som snarast ska avgöra om det ska fortsätta att gälla.

Omhändertagande

Befogenheten för polisen att omhänderta djur, utan att djurlidande kan påvisas, hos personer med djurförbud är ett steg i rätt riktning och SKK anser att det är en klar förbättring och en förenkling av tillämpningen av lagstiftningen, speciellt som personen i fråga annars kan flytta djuret/djuren innan länsstyrelsen hinner agera.

I dagsläget omfattas herrelösa (övergivna eller borttappade) djur av djurskyddslagen, hittegodslagen, tillsynslagen och miljöbalken. Dagens lagstiftning ger en otydlig ansvarsfördelning varför utredaren föreslår att herrelösa djur ska omfattas enbart av djurskyddslagen. SKK finner att nuvarande lagstiftning avseende herrelösa djur är svåröverskådlig och att ärenden riskerar att hamna mellan stolarna, av den anledningen ser SKK en vinst i att herrelösa djur i framtiden enbart ska återfinnas i djurskyddslagen. I Stockholm finns djurpolisen som har tagit ett stort ansvar vad gäller ett stort antal hundar i Stockholmsområdet. Detta samarbete har skett i nära dialog med t.ex. den ideella föreningen Hundstallet – Svenska Hundskyddsföreningen. SKK vill med kraft understryka att den föreslagna förändringen i Hittogodslagen inte får tas som intäkt av polismyndigheten att prioritera bort ärenden som avser omhändertagande av upphittade hundar.

10 § *Kostnader för omhändertagna djur enligt 4-6 §§ får tas ut av allmänna medel men ska slutligt betalas av den mot vilken åtgärden har riktats, om det inte finns synnerliga skäl till annat.*

Om ett omhändertaget djur har sålts av polismyndigheten, får den kostnad som slutligt ska betalas av ägaren tas ut ur köpesumman.

SKK instämmer inte till fullo i att djurägarens ansvar för kostnader i samband med omhändertagande av djur skärps. Eftersom länsstyrelserna i landet består av enskilda inspektörer handläggs inte djurärenden lika i samtliga län. Det har förekommit att omhändertaganden skett utan veterinär på plats och det har också förekommit att SKK inte har gjort samma bedömning som länsstyrelsen avseende behovet av akut omhändertagande. SKK finner det rimligt att ge djurägaren, i de fall något djurlidande inte kan påvisas, möjlighet att själv avyttra sina djur, dels för att det oftast resulterar i betydligt högre ersättning för djuren, dels för att inackorderingskostnaderna är höga och det kan bli väldigt kostsamt för djurägaren om samtliga djur omhändertas. Dels säljs hundarna billigt och i många fall täcker försäljnings-priset inte heller inackorderingsavgiften vilket gör att djurägaren drabbas dubbelt, förlorad intäkt samt en inackorderingskostnad. SKK finner det givetvis rimligt att djurägaren står för de kostnader som uppstår vid bristande djurhållning men vi ser även att hanteringen i landet behöver likriktas och att när det är möjligt bör djurägaren få viss tid att själv avyttra sina djur. Denna tid måste också vara rimlig då det inte är möjligt att hitta en lämplig köpare inom för kort tid. Därmed inte sagt att tidsutdräkten ska bli för stor eftersom djurets bästa hela tiden är den viktigaste aspekten.

Kapitel tolv

2 § Har brott som avses i 1 § begåtts med uppsåt och är det att anse som grovt, döms för grovt brott till fängelse i högst fyra år. Vid bedömningen om brottet är grovs ska särskilt beaktas om det

1. medfört eller kunnat medföra omfattande djurlidande,
2. medfört eller kunnat medföra betydande ekonomisk vinning för djurhållaren,
3. utförts organiserat, systematiskt eller med förslagenhet, eller
4. annars avsett en förpliktelse som är av väsentlig betydelse från djurskyddssynpunkt.

SKK vitsordar utredarens förslag avseende straffskalor, bötespåföljder samt införandet av grovt brott. SKK vill dock förtydliga vikten av att domstolarna använder sig av hela straffskalan vid utfärdandet av påföljd. Det har i andra sammanhang visat sig att domstolarna generellt fortsätter att utfärda den lägsta påföljden trots att straffskalan utökats och detta tenderar att förringa allmänhetens förtroende för rättsväsendet.

9 § Om en förprövningspliktig åtgärd utförs utan att förprövning har skett, ska en av regeringen utsedd myndighet besluta om att en särskild avgift ska tas ut. Avgiften ska tas ut av den som ägde stallet eller förvaringsutrymmet när åtgärden påbörjades.

Den som har ålagts att betala en särskild avgift enligt första stycket döms inte till ansvar enligt 3 §.

SKK anser att sällskapsdjur inte ska omfattas av den nya lagstiftningen avseende förprövning. Våra uppfödare bedriver hobbyverksamhet och inte näringsverksamhet och de bör således inte jämföras med dylika näringsidkare inom exempelvis animalieproduktionen. Om lagstiftaren ändå fastställer att SKK:s medlemmar omfattas av kravet på förprövning är det viktigt att avgiften anpassas och läggs på en rimlig nivå. De flesta av våra uppfödare saknar vinstsyfte och verksamheterna går med underskott, en förprövningsavgift eller avgift (skatt) om förprövning inte skett kan bli en stor utgift för den enskilde medlemmen och vi anser att det är viktigt att lagstiftaren tar hänsyn till detta när avgiftens storlek fastställs.

Svenska Kennelklubben

Nils Erik Åhmansson
Ordförande

Ulf Uddman
VD